

FRI – FORENINGEN FOR KJØNNS OG SEKSUALITETSMANGFOLD

POLITISK PLATTFORM 2022-2024

Endelig innstilling fra landsstyret

Innholdsfortegnelse

1	FRI – FORENINGEN FOR KJØNNS OG SEKSUALITETSMANGFOLD	1
2	<i>POLITISK PLATTFORM 2022-2024</i>	<i>1</i>
3	<i>Hva er FRI</i>	<i>2</i>
4	<i>FRI's verdier</i>	<i>3</i>
5	1. Menneskerettigheter, menneskeverd og likeverd.....	3
6	2. Barns rettigheter.....	3
7	4. Ikke-diskriminering og antirasisme.....	3
8	5. Kjønnsfrihet.....	4
9	6. Sexpositivisme og samtykke.....	4
10	<i>FRI mener</i>	<i>6</i>
11	1. <i>Samfunn</i>	<i>6</i>
12	1.1 Barn og oppvekst.....	6
13	1.2 Skole og utdanning.....	7
14	1.3 Voksent liv og alderdom.....	8
15	1.4 Rettigheter i arbeidslivet.....	8
16	1.5 Nærmiljø.....	9
17	1.6 Organisasjon og samfunnsliv.....	9
18	1.7 Tro og livssynssamfunn.....	10
19	1.8 Forskning og kunnskapsformidling.....	10
20	1.9 Justis.....	10
21	1.10 Forebygging av hat og negative holdninger.....	11
22	1.11 Salg og bytte av seksuelle tjenester.....	12
23	2. <i>Familie og samliv</i>	<i>12</i>
24	2.1 Samliv.....	12
25	2.2 Vigsels.....	13
26	2.3 Foreldreskap.....	13
27	3. <i>Helse</i>	<i>14</i>
28	3.1 Kompetanse om kjønns- og seksualitetsmangfold.....	14
29	3.2 Riktig og rettferdig helsehjelp til transpersoner.....	14
30	3.3 Reproduktiv helse.....	15
31	3.4 Personer med utviklingshemming.....	15
32	3.5 Kvinner og levekår.....	16
33	3.6 Hiv.....	16
34	3.7 Blodgivning.....	16
35	3.8 Psykisk helse og rus.....	17
36	4. <i>Internasjonal solidaritet, innvandring og asyl</i>	<i>17</i>
37	4.1 Internasjonal solidaritet:.....	17
38	4.2 Innvandring og asyl.....	18

39 **Hva er FRI**

40 FRI er en medlems- og interesseorganisasjon som arbeider for kjønns- og
41 seksualitetsmangfold slik at lesbiske, homofile, bifile, transpersoner, ikke-binære, intersex-
42 /interkjønnspersoner og andre som bryter med normer for kjønn og seksualitet, heretter
43 benevnt som skeive, kan leve gode og frie liv. Vi er en antirasistisk og feministisk
44 organisasjon.

45
46 Vårt formål er et samfunn der alle, basert på likeverd, selvbestemmelse og samtykke, fritt og
47 trygt kan leve det livet en ønsker med åpenhet om sin seksuelle orientering, sin
48 kjønnsidentitet og sine kjønnsuttrykk, uten fare for å bli diskriminert, sykelliggjort eller
49 trakassert.

50
51 Som organisasjon skal vi jobbe aktivt mot strukturell rasisme og radikalisering i alle former.
52 Minoriteter skal ikke settes opp mot hverandre. Vi aksepterer ikke at andre bruker vår
53 interessepolitikk for å skape splid og rasisme ved å sette innvandrergupper opp mot skeive.
54 Vi har et spesielt ansvar for å ikke godta at vi tas til inntekt for rasisme og fremmedfrykt.

55
56 Vi arbeider for at alle, uavhengig av seksuell orientering, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk
57 eller brudd på andre normer for kjønn og seksualitet, skal ha gode liv og bli ivaretatt
58 innenfor alle livsfaser og samfunnsområder.

59
60 En av våre viktigste oppgaver er å drive påvirkningsarbeid overfor storsamfunnet, blant
61 annet politikere, organisasjoner, myndigheter, næringsliv og massemedier. Dette arbeidet
62 drives lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

63
64 Vi arbeider for å bli hørt av myndigheter og andre som fatter beslutninger som påvirker
65 skeive mennesker, og står solidarisk med andre organisasjoner og grupper som ønsker å
66 høres når beslutninger som angår dem skal fattes. Dette gjør vi for at rettighetene til alle
67 skeive mennesker skal ivaretas. Vi er uavhengig andre organisasjoner, politiske partier,
68 livssynssamfunn eller organer, men kan inngå samarbeid i konkrete prosjekter med kort eller
69 lang varighet med andre som deler eller fremmer FRI's formål og verdier.

70
71 Våre styrende dokumenter vedtas av landsmøtet som øverste organ i organisasjonen. Skeiv
72 Ungdom er FRI's ungdomsorganisasjon og har fast plass i FRI's sentrale organer. Skeiv
73 Ungdom utformer fritt sin egen politikk.

74
75 For best mulig å kunne ivareta skeive skal vi internt i organisasjonen og i samarbeid med
76 andre ha representasjon av brede grupper i samfunnet. Dette inkluderer ivaretagelse av
77 interseksjonelle perspektiver. Det er spesielt viktig å inkludere grupper som kan bli
78 marginaliserte, som etniske og religiøse minoriteter, funksjonsvarierte og personer som
79 bryter med flere normer for kjønn og seksualitet.

80

81

82 **FRI's verdier**

83 **1. Menneskerettigheter, menneskeverd og likeverd**

84 Alle mennesker har samme ukrenkelige verdi, uavhengig av nasjonal eller etnisk opprinnelse,
85 livssyn, funksjonsvariasjon, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, kjønnskarakteristika og seksuell-
86 orientering og identitet. Alle mennesker har rett til å bli møtt med verdighet og respekt.

87

88 FRI er en del av en global rettighetsbevegelse som jobber for å fremme likestilling og ikke-
89 diskriminering verden over.

90

91 Vi legger FNs menneskerettighetserklæring til grunn i alt vårt arbeid nasjonalt og
92 internasjonalt, og slutter oss til aktuelle konvensjoner for vårt arbeid og målgruppe. Vi
93 slutter oss til Yogyakarta-prinsippene og mener at alle lands myndigheter bør følge disse. Vi
94 arbeider for at FN, Europarådet og andre internasjonale organer skal opprette og følge opp
95 konvensjoner om menneskerettigheter for personer som bryter med normer for kjønn og
96 seksualitet.

97

98 Vi fastholder at rettigheter for personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet er
99 grunnleggende menneskerettigheter.

100

101 Kjønn og seksualitet er en grunnleggende del av et menneskes identitet. Vår mulighet til å
102 leve i tråd med vår egen identitet kan både muliggjøres og begrenses av våre omgivelser. Vi
103 vil jobbe for et samfunn der mennesket selv har råderett over egen kropp og identitet.

104

105 Kjønnsmangfold beskriver det mangfoldet av kjønnets erfaring som finnes blant oss som
106 mennesker. FRI jobber for at alle skal ha råderett over sin
107 kjønnsidentitet, uten å begrenses av samfunnets forventninger til kropp, kjønnsroller,
108 kjønnsuttrykk og kjønnskarakteristika. Alle kjønn er likeverdige og skal være likestilte, og
109 hver persons selvopplevde kjønnsidentitet må respekteres.

110

111 **2. Barns rettigheter**

112 Barn er fullverdige individer som skal tas på alvor og møtes med respekt. Barn har rett til
113 særlig vern og beskyttelse på alle områder, både når det gjelder deres kroppslige og psykiske
114 integritet og i utviklingen av sin egen identitet, sin tro og sitt livssyn og sin personlighet.

115 Barns oppdagelse og utvikling av sitt kjønn og sin seksualitet må møtes utviklingsstøttende
116 og ivaretagende. Barn skal ikke møtes med negative holdninger til skeive mennesker. Alle
117 mennesker, spesielt barn, må gjennom straffelovgivningen beskyttes mot seksuelle
118 overgrep.

119

120 **4. Ikke-diskriminering og antirasisme**

121

122 FRI er mot alle former for rasisme, fremmedfrykt og diskriminering, og tar avstand fra
123 grupperinger som tar våre rettigheter til inntekt for rasistiske holdninger. Skeive tilhører
124 flere minoritetsgrupper. Skeive har ulike kjønnsidentiteter, seksualiteter, nasjonaliteter,
125 etnisiteter, religioner, funksjonsevne og hudfarger. FRI ønsker å være en aktiv støttespiller i
126 andre minoriteters kamper mot diskriminering og for respekt, likeverd og likestilling. Det
127 gjelder også skeive samer og nasjonale minoriteter sine kamper for selvbestemmelse og en
128 framtid med levende språk og kultur.

129
130 Rasisme, diskriminering, funkofobi og mobbing på bakgrunn av etnisitet, religion, hudfarge,
131 funksjonsevne eller kultur er et stort samfunnsproblem, også i skeive organisasjoner og
132 miljø. FRI ønsker å spille en viktig rolle for å bedre holdninger, slik at vår egen organisasjon
133 og de skeive miljøene blir mer inkluderende.

134

135 **5. Kjønnsfrihet**

136 FRI er en feministisk organisasjon og arbeider for et samfunn der kjønn, kjønnsidentitet,
137 kjønnsroller og kjønnsuttrykk, og kjønnskarakteristika ikke begrenser menneskers
138 muligheter. Feministisk kamp og kamp for skeive-rettigheter har gjennom historien gått
139 sammen, og vi arbeider sammen med andre grupper og foreninger som arbeider for å
140 fremme kvinners rettigheter i tråd med våre verdier. Alle som definerer seg som kvinner skal
141 ha rett til å delta i kamp for kvinners rettigheter, og nyte godt av kvinnebevegelsens og
142 andres kamp for likestilling, basert på kjønn og andre forskjellskapende faktorer som
143 etnisitet, alder, funksjonsvariasjon og sivilstatus. Kvinners rettigheter må omfatte alle
144 kvinner.

145

146 Menneskets rett til å bestemme over egen kropp er ukrenkelig. Vi erkjenner at denne retten
147 er spesielt viktig for kvinner fordi samfunnsstrukturer historisk har forsøkt å kontrollere
148 kvinners kropp.

149

150 Kjønnsroller og kjønnsstereotyper er normer som begrenser menneskenes mulighet til å leve
151 slik de ønsker. Vi arbeider derfor for å sikre at alle selv skal utforme den rolle de vil fylle i
152 livet, uavhengig av kjønn og kjønnsidentitet. Vi godtar ikke at religiøs tro eller kulturelle
153 tradisjoner kan begrunne forskjellsbehandling på bakgrunn av kjønn. I en avveining av
154 forskjellige menneskerettigheter må den enkeltes frihet, selvråderett, og rett til selv å
155 bestemme over egen kropp og egne livsvalg være avgjørende.

156

157 Alle har rett til selv å velge sitt utseende og uttrykk uavhengig av stereotyper som tillegges
158 forskjellige kjønn. Ingen skal tillegges en kjønnsidentitet basert på kjønnsroller, stereotyper
159 eller valg knyttet til utseende.

160

161 Kjønn bør bare registreres når det er relevant, for eksempel for å motvirke
162 kjønnsdiskriminering, og da må et tredje juridisk kjønn innføres som alternativ.

163

164 **6. Sexpositivisme og samtykke**

165 Vi mener at seksuelle relasjoner eller handlinger som er basert på respekt, likeverd, og
166 samtykke er positive. Mindreåriges seksualitet skal vernes mot at andre utnytter deres
167 sårbarhet og nysgjerrighet, barn og unge må særlig beskyttes mot at voksne begår overgrep.
168 Alle seksuelle relasjoner og kontakter skal være trygge og ønsket av alle parter. Vi mener at
169 det er viktig at det kommer på plass en samtykkelov i Norge for å ivareta trygge og ønskede
170 seksuelle relasjoner. Det er samtidig veldig viktig at de av oss som ikke ønsker å inngå
171 seksuelle relasjoner og handlinger som en del av sin seksuelle orientering og/eller identitet,
172 ikke skal oppleve stigmatisering og diskriminering, men respekt og inkludering.

173

174 Alle har rett til et liv uten å bli utsatt for seksuell trakassering og uønsket seksuell
175 oppmerksomhet. Kvinner, transpersoner, minoritetsgrupper og personer som selger
176 seksuelle tjenester er særskilt utsatt for slike overgrep og har rett til et spesielt vern og
177 særlige tiltak for å sikre at de på alle arenaer i og utenfor arbeidslivet opplever frihet fra
178 dette.

179

180 Seksuell orientering handler ikke bare om hvilket eller hvilke kjønn den romantiske
181 interessen eller seksuelle tenningen er rettet mot. For noen av oss er fetisjisme eller BDSM-
182 utøvelse en viktig del av den seksuelle identiteten, som må utvikles og utforskes i trygge
183 rammer uten påføring av skam, sykeliggjøring og stigma. En slik seksuell orientering kan
184 være en like grunnleggende del av et menneskes seksualitet som hvilke kjønn den seksuelle
185 tenningen er rettet mot.

186 **FRI mener**

187 **1. Samfunn**

188 Alle skal ha tilgang til likeverdige offentlige tjenester hvor man blir møtt med kunnskap og
189 kompetanse på en trygg og god måte på alle samfunnsområder.
190

191 **1.1 Barn og oppvekst**

192 Barn som fødes med uklare eller tvetydige utvendige eller innvendige kjønnsorganer eller en
193 genetisk variasjon som ikke entydig definerer kjønn, må ivaretas i tråd med oppdaterte
194 prinsipper for god helsehjelp. Medisinsk og psykologisk behandling som ikke er basert på
195 barnets egne informerte samtykke må forbys, om det ikke er livreddende inngrep eller
196 inngrep som sikrer grunnleggende kroppsfunksjoner.
197

198 Alle barn i barnehage skal bli møtt av voksne som har kunnskap og kompetanse om kjønns-
199 og seksualitetsmangfold og familiemangfold. Barn i barnehage har rett til en hverdag uten
200 trakassering, diskriminering eller mobbing uavhengig av om de selv eller deres nærmeste er
201 skeive.
202

203 Alle ansatte i tjenester som møter barn og familier skal ha kompetanse om kjønns- og
204 seksualitetsmangfold. Skeive barn og unge, eller personer som lever i skeive familier, skal få
205 god og likeverdig omsorg dersom de kommer i kontakt med barnevernstjenesten. Skeive
206 personer i kontakt med barnevernet, skal ha sitt kjønn og sin seksualitet ivaretatt i tråd med
207 alder og utvikling.
208

209 Skeive- og enslige mindreårige asylsøkere skal få god og likeverdig omsorg. De skal også ha
210 tilgang til informasjon om kjønn og seksualitet tilpasset alder, utvikling og språk.
211 Forvaltningsorganer i asylsaksbehandlingen, omsorgssentre og andre arenaer der skeive- og
212 enslige mindreårige asylsøkere er skal ha kunnskap og kompetanse om kjønns- og
213 seksualitetsmangfold.
214

215 Fritidstilbud til barn og unge skal ha kunnskap om kjønns- og seksualitetsmangfold, og aktivt
216 motarbeide trakassering, diskriminering og mobbing på grunnlag av at de, eller noen i deres
217 nærhet er skeive.
218

219 Idrett- og fysisk aktivitet er viktig for barn og unge, og organisert idrett er for mange barn
220 viktige arenaer for utvikling, glede, vennskap og helse. Den organiserte idretten har derfor et
221 spesielt ansvar for å ivareta barn og unge som er eller har nærstående som er skeive.
222 Trenere, ledere og andre voksne i barneidretten skal ha kompetanse om kjønn og seksualitet
223 som er tilpasset sine oppgaver. Der det er nødvendig med kjønnsdeling skal barn i
224 aldersbestemte klasser selv velge hvilket lag de skal på, uavhengig av tildelt eller juridisk
225 kjønn.
226

227 Når det gis offentlige tilskudd til barne- og ungdomsaktiviteter skal det knyttes krav til at
228 tiltaket eller aktiviteten skal være inkluderende for alle barn uavhengig av barnas
229 kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk eller seksuell orientering.

230
231 Offentlige planer om barn og unge må inkludere og ta hensyn til barn som er eller har
232 nærstående som er skeive eller på andre måter bryter med normer for kjønn og seksualitet.
233 Offentlige ombud, ungdomsråd og andre som arbeider for å sikre barns rettigheter må ha
234 kompetanse om skeive.

235
236 Konfirmasjonsundervisning og andre opplæringstilbud til barn og unge utenfor skolevesenet
237 må inkludere barn og unges som er skeive og inkludere kunnskap om kjønn- og
238 seksualitetsmangfold der det passer. Ingen barn eller unge må oppleve utenforskap,
239 trakassering eller diskriminering basert på sin egen eller sine nærståendes kjønnsidentitet,
240 kjønnsuttrykk, kjønnskarakteristika eller seksuelle orientering.

241

242 **1.2 Skole og utdanning**

243 Alle barn og unge har rett til et skolemiljø fritt for trakassering, diskriminering eller mobbing
244 uavhengig av om de selv eller deres nærmeste er skeive. Dette gjelder også
245 aktivitetsskole/SFO og andre tilbud som gis av skolen, er tilknyttet skolen eller som gis i
246 samarbeid med skolen. Undervisningen skal ta hensyn til at alle elever er forskjellige og
247 fremme mangfold som en ressurs. Undervisningen skal oppleves inkluderende og relevant
248 for alle, og være normkritisk.

249
250 Skolen bør fremme inkludering gjennom verdsetting av skeive liv, og rette et kritisk søkelys
251 mot kjønnsnormer som begrenser barn og unges kjønnsfrihet. Seksualitetsundervisningen
252 må ta utgangspunkt i at seksualitet er en ressurs, og gi barn og unge faglig forankret
253 kunnskap om kjønns- og seksualitetsmangfold tilpasset deres alder og utvikling.

254 Undervisningen må bidra til en sunn, sikker og samtykkende forvaltning av egen seksuell
255 praksis, slik at elevene utvikler et positivt forhold til egen seksualitet. Undervisningen må
256 bidra til kunnskap og respekt om egne og andres grenser.

257
258 Alle som jobber med barn og unge må ha faglig forankret kunnskap og kompetanse om
259 kjønns- og seksualitetsmangfold. Denne kompetansen må sikres gjennom alle utdanningsløp
260 som fører frem til arbeid med barn og unge, og kompetansehevende kurs må være
261 tilgjengelig for skoleansatte.

262
263 Barn og unge må ha tilgang til en skolehelsetjeneste med helsesykepleier og eventuelt annet
264 helsepersonell som har kompetanse om kjønns- og seksualitetsmangfold der de kan få,
265 ivaretagende og utviklingsstøttende hjelp knyttet til kjønn og seksualitet.

266
267 Skolen skal som hovedregel unngå å dele elevene inn i grupper etter kjønn. Dersom det
268 likevel er grunner til at elevene deles inn etter kjønn, skal dette gjøres med hensyn til
269 elevenes trygghet og identitet. Alle barn og unge skal ha tilgang til garderobes og dusjer der
270 de kan føle seg trygge.

271

272 **1.3 Voksent liv og alderdom**

273 For mange eldre skeive er den valgte familien ekstra viktig og det er essensielt at den blir
274 involvert i viktige spørsmål. En god alderdom er ikke bare fravær av sykdom, men livsglede
275 og mulighet til å leve ut alle sider av seg selv i et trygt miljø.

276

277 Eldre skeive kan ha særskilte utfordringer og behov i møte med helse- og omsorgstjenesten.
278 Erfaringer med stigmatisering, usynliggjøring og diskriminering kan påvirke tilliten den
279 enkelte har til tjenestene. Mangel på kunnskap om kjønns- og seksualitetsmangfold hos
280 ansatte i helse og omsorgssektoren fører til at skeive ikke får likeverdige tjenester i
281 alderdommen. Helsetjenestene må anerkjenne at eldre har en seksualitet og at den
282 seksuelle helsen til eldre må ivaretas

283

284 Skeive som står frem sent i livet møter særlige problemstillinger og risikerer utenforskap og
285 ensomhet, og kan miste kontakt med familie og nettverk. Vi mener det fortsatt må arbeides
286 for at denne gruppen har god livskvalitet, og at sosiale møteplasser og tiltak er viktig for å
287 sikre dette. I regi av det offentlige og sivilsamfunnet må det legges til rette for trygge
288 møteplasser for eldre skeive.

289

290 **1.4 Rettigheter i arbeidslivet**

291 Alle har rett til en arbeidshverdag fri for trakassering eller diskriminering basert på opplevd,
292 uttrykt eller tillagt kjønn, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, seksuell orientering eller annet
293 brudd på normer for kjønn og seksualitet. Dette gjelder spesielt ved ansettelse, oppsigelse
294 og permittering.

295

296 Arbeidsgivere skal ha kompetanse om kjønns- og seksualitetsmangfold, tilpasset sin bedrift
297 og bransje, for å kunne ivareta alle sine arbeidstakere på en inkluderende måte og sikre at
298 alle har et godt arbeidsmiljø uavhengig av kjønn eller seksuell orientering.

299

300 Arbeidslivsundersøkelser må ta med forhold som gjelder arbeidstakernes kjønns- og
301 seksualitetsmangfold. Bedriftshelsetjenesten, verneombud og tillitsvalgte må ha
302 kompetanse om kjønns- og seksualitetsmangfold. Aktørene i arbeidslivet må ha kompetanse
303 om kjønns- og seksualitetsmangfold i arbeidslivet og forhold knyttet til kjønns- og
304 seksualitetsmangfold må tas med i alle styrende dokumenter og prosesser der det er
305 relevant.

306

307 Vi anerkjenner at religionsfriheten er en grunnleggende menneskerett, og vi mener at også
308 skeive personer skal ha rett til å tilhøre og medvirke i et trossamfunn. Vi mener derfor at
309 dagens unntaksbestemmelse i diskrimineringsloven ikke ivaretar skeive arbeidstakere på en
310 god måte.

311

312 Unntaksbestemmelsen for trossamfunn i arbeidsmiljøloven må anvendes slik at den som
313 diskriminerer må ha bevisbyrden for at dette her forholdsmessig og i tråd med lovens
314 bestemmelser. Ingen arbeidsplasser kan legge samlivsform til grunn i alle sine ansettelser,
315 eller som grunnlag for oppsigelse. Dersom arbeidsplassen ikke ansetter skeive eller skilte i en

316 stilling må dette eksplisitt oppgis og begrunnes i utlysning. Endring i samlivsform kan aldri
317 være grunnlag for oppsigelse.
318

319 **1.5 Nærmiljø**

320 Alle har rett til et nærmiljø der de ikke utsettes for trakassering eller diskriminering på
321 grunnlag av hvem de er. Alle fylkeskommuner og kommuner bør ha handlingsplaner eller
322 andre styrende dokumenter som tar opp levekårene for skeive personer, og sikrer at alle i
323 området som omfattes av planen eller dokumentet kan leve gode liv uten å bli utsatt for
324 trakassering, diskriminering eller andre negative reaksjoner. Handlingsplanene må også
325 inneholde tiltak for å motarbeide hat, negative holdninger og radikalisering som rammer
326 skeive. I lokale beslutningsprosesser skal hensynet til skeive personer ivaretas, og lokale
327 organisasjoner, nettverk eller personer som representerer eller omfatter disse gruppene må
328 høres og tas aktivt med.

329
330 Alle offentlige lokaler må ha toaletter med universell utforming og inndeling som gjør at alle
331 kan velge et alternativ som oppleves som trygt og sikrer at ingen blir utsatt for trakassering,
332 diskriminering eller andre negative reaksjoner på grunn av sitt kjønn. Offentlig drevne eller
333 støttede møtelokaler, som samfunnshus og bydelshus, må ha vedtekter eller andre styrende
334 dokumenter som pålegger den eller de som styrer lokalet å påse at aktiviteter i huset skjer
335 uten at noen utsettes for trakassering eller diskriminering på grunn av kjønn,
336 kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, seksuell orientering eller annet brudd på normer for kjønn og
337 seksualitet.
338

339 **1.6 Organisasjon og samfunnsliv**

340 Retten til å organisere seg er en grunnleggende menneskerett og det påhviler myndighetene
341 å legge til rette for at skeive personer kan delta i alle slags organisasjoner og danne
342 foreninger eller andre sammenslutninger for å arbeide for sine rettigheter og interesser i
343 samfunnet. Organisasjoner med åpent medlemskap må legge til rette for at alle som støtter
344 organisasjonens formål kan delta.

345
346 Organisasjoner som mottar offentlig støtte må sikre at ingen i eller utenfor organisasjonen i
347 organisasjonens aktiviteter blir trakassert eller diskriminert på grunn av kjønn,
348 kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, seksuell orientering eller annet brudd med normer for kjønn
349 og seksualitet. Tillitsverv og andre posisjoner i organisasjoner som mottar offentlig støtte må
350 velges eller pekes ut uten at noen diskrimineres på slikt grunnlag

351
352 Det er viktig at politiske partier har mangfold på agendaen og ivaretar dette i sine
353 nominasjoner, valg og andre organer.

354
355 Organisasjoner som mottar offentlig støtte må redegjøre for hvordan de sikrer kjønns- og
356 seksualitetsmangfold og vise at deres aktiviteter og tiltak ikke bidrar til diskriminering,
357 radikalisering, hat og ekstremisme i samfunnet.
358

359 Organisasjoner som arbeider for skeive må sikres tilstrekkelige midler og lokaler for å kunne
360 drive forsvarlig og godt.
361

362 **1.7 Tro og livssynssamfunn**

363 For mange er religion eller andre livssyn en viktig del av livet og deres identitet.
364 Religionsfriheten er en grunnleggende menneskerett som også gjelder skeive personer som
365 slik skal sikres sin rett til å utøve sin tro, også i samfunn med andre. Alle har rett til å slutte
366 seg til et trossamfunn.
367

368 Myndighetene må legge til rette for gode og trygge møteplasser for skeive personer som er
369 medlemmer av trossamfunn eller på annen måte ønsker å praktisere en religion.
370 Myndighetene må ikke overlate oppgaver for fellesskapet til livssynssamfunn som
371 diskriminerer.
372

373 Kjønn, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og seksuell orientering er grunnleggende aspekter ved
374 et menneskes identitet. Forsøk på å endre dette kan være svært skadelige for den som
375 utsettes for et slikt inngrep. Vi mener derfor at terapi, forbønn, sjelesorg, eller andre
376 inngrep, samt reklame for slike tilbud som har som formål å forandre et menneskes
377 kjønnsidentitet, seksuelle orientering eller andre sentrale aspekter ved et menneskes
378 identitet eller seksualitet må forbys og straffes ved lovverk.
379

380 **1.8 Forskning og kunnskapsformidling**

381 Det eksisterer i dag svært begrenset forskningsbasert kunnskap på kjønns- og
382 seksualitetsmangfold i Norge. Vi er opptatt av at det må gjøres mer vitenskapelig basert
383 forskning og undersøkelser på kjønns- og seksualitetsmangfold for å identifisere
384 diskriminerende strukturer og normer i samfunnet og dermed kunne arbeide for å endre
385 disse, spesielt når det gjelder sammensatt diskrimineringsgrunnlag. Spørsmål om
386 BDSM/fetisj må inkluderes i nasjonale/regionale levekårsundersøkelser.
387

388 Vi mener at det må avsettes betydelige frie forskningsmidler i Forskningsrådet til tverrfaglig
389 forskning på kjønns- og seksualitetsmangfold i Norge.
390

391 Vi mener at forskning på kjønns- og seksualitetsmangfold må følges av mer kritisk
392 forskningspolitisk debatt, i fagmiljøer, men også samfunnet generelt, med det formål å
393 utarbeide beste praksiser når det gjelder metoder, forskningsspørsmål, datainnsamling,
394 teoriutvikling osv.
395

396 Vi mener forskning på, og formidling av skeiv historie er viktig. Skeiv historie må inkluderes i
397 historieundervisningen i skolen, og det må tilrettelegges for økt forskning og formidling av
398 skeiv historie ved universiteter og kulturinstitusjoner.
399

400 **1.9 Justis**

401 Skeive har behov for et konvensjonsfestet menneskerettsvern. Vi mener det må utarbeides
402 en menneskerettighetskonvensjon om kjønns- og seksualitetsmangfold på linje med FNs
403 konvensjon mot rasediskriminering og FNs konvensjon om rettighetene til personer med
404 nedsatt funksjonsevne.

405

406 Vi mener diskrimineringsvernet i antidiskrimineringslovgivningen må utvides til å omfatte
407 alle seksuelle minoriteter, herunder aseksuelle, BDSM-utøvere og fetisjister, som i dag er
408 uttrykkelig holdt utenfor diskrimineringsvernet i loven.

409

410 Diskrimineringsnemnda bør ha kompetanse til å tilkjenne oppreisningserstatning og andre
411 former erstatning når saken er tilstrekkelig opplyst og vilkårene for slik erstatning er til
412 stede. Nemndas adgang til å avvise saker må benyttes varsomt, og bare i saker der det er
413 helt åpenbart at en person ikke ulovlig diskriminert og trakassert.

414

415 Det er viktig at terskelen for å melde hatkriminalitetssaker senkes, og at flere som opplever
416 hatkriminalitet anmelder dette, og at sakene oppklares. Det er viktig med en god
417 ivaretagelse under og etter en slik anmeldelse.

418

419 Vi mener at tilgangen til fri rettshjelp må forbedres slik at flere får en reell anledning til
420 juridisk hjelp.

421

422 For å verne om ytrings- og forsamlingsfriheten for skeive må politiet fortsatt sikre nødvendig
423 vakthold for parader og andre skeive arrangementer uten kostnad for arrangøren(e). Politiet
424 må inneha god kompetanse om skeive som målgruppe, og viktigheten av trygge
425 forsamlingslokaler. Det er også særs viktig at politiet ikke er en hindring for at skeive som en
426 sårbar gruppe ikke kan møtes i tråd med vår ytrings- og forsamlingsfrihet, og involverer oss i
427 eventuelle trusselvurderinger.

428

429 Skeive personer er særskilt sårbare når de er frihetsberøvet.

430 Kriminalomsorgen har ansvar for å sikre at de ansatte har kompetanse om kjønns- og
431 seksualitetsmangfold. Kriminalomsorgen må gjennomføre tiltak for å sikre at mennesker
432 som bryter med normer for kjønn og seksualitet ikke utsettes for ekstra belastning under
433 perioden de frihetsberøves, gjennom trakassering, diskriminering eller andre negative
434 reaksjoner, som kan komme fra andre innsatte, betjening eller andre.

435

436 Politi og påtalemyndighet har behov for økt kompetanse om vold i nære relasjoner mellom
437 mennesker som bryter med normer for kjønn og seksualitet, og om seksualisert vold og
438 seksuelle overgrep og voldtekt mellom mennesker i ikke-heterofile kontekster.

439

440 Politi, påtalemyndighet og kriminalomsorg må i sine planer og rapporteringer gjøre rede for
441 hvordan de ivaretar de rettslige rettighetene for skeive.

442

443 **1.10 Forebygging av hat og negative holdninger**

444 Hat og negative holdninger til skeive personer er til stor skade i menneskers liv, og til skade
445 for solidaritet og samhold i samfunnet. I tråd med menneskerettighetene må myndighetene

446 når det er forholdsmessig kunne forby organisasjoner som grovt bryter med sentrale
447 menneskerettigheter.
448
449 Myndighetene må i tråd med menneskerettighetene strafferettslig og ved andre virkemidler
450 beskytte minoriteter mot hatefulle ytringer, inkludert bruk av symboler.
451
452 Myndighetene må sikre at politi, og organer som driver sosialt arbeid, skoler og andre
453 utdanningsinstitusjoner må ha kompetanse og kunnskap for å motarbeide negative
454 holdninger, hat, og radikalisering.
455
456 Politikere, mediepersonligheter, journalister, redaktører og andre som er synlige i det
457 offentlige ordskiftet har et særlig ansvar for å velge sine ord og talemåter for å motvirke hat,
458 negative holdninger og radikalisering. Stereotype fremstillinger av minoriteter og andre er
459 ødeleggende for et godt ordskifte og for et samfunn med samhold og tillit.
460

461 **1.11 Salg og bytte av seksuelle tjenester**

462 Vi mener at alle har rett til å bestemme over egen kropp og eget liv. For oss er det hensynet
463 til de personene som selger eller bytter seksuelle tjenester som er avgjørende, og mener at
464 disses stemmer må få avgjørende vekt i spørsmål som gjelder dem. I tråd med dette er vi
465 kommet frem til at lovgivningen om salg og bytte av seksuelle tjenester må endres, slik at
466 kjøp av seksuelle tjenester ikke lenger straffelegges (straffeloven §316) og
467 hallikbestemmelsen (straffeloven §315) bare rammer de som utnytter eller misbruker andre
468 personer.
469

470 Personer som selger seksuelle tjenester skal ha samme rett til beskyttelse, samme
471 muligheter på boligmarkedet og samme tilgang til helsetjenester som andre. Å selge
472 seksuelle tjenester skal aldri brukes som begrunnelse for å nekte personer opphold eller
473 statsborgerskap. Straffeloven må endres i tråd med dette og sikre at den kun rammer
474 personer som misbruker eller utnytter personer for salg eller bytte av sex.
475

476 Vi ønsker en lovregulering og -beskyttelse av salg og bytte av seksuelle tjenester som ikke er
477 basert på kjønne og seksuelle stereotypier, slik at alle som driver med salg eller bytte av
478 seksuelle tjenester og ønsker hjelp, får god og fordomsfri hjelp på egne premisser.
479

480 Vi mener at det må settes inn økte ressurser for å hjelpe sårbare individer og grupper som
481 selger eller bytter seksuelle tjenester under press eller tvang, eller som av andre grunner
482 ønsker å slutte med å selge eller bytte seksuelle tjenester. Ingen skal oppleve at de er
483 tvunget til å bytte eller selge seksuelle tjenester, på grunn av andres press eller tvang, egen
484 økonomisk situasjon eller annet.
485

486 **2. Familie og samliv**

487 **2.1 Samliv**

488 Vi mener at alle selv må bestemme om, og i så fall med hvem de skal inngå i gjensidig
489 forpliktende samliv. Et liv som enslig, et parforhold eller et likeverdig og gjensidig forhold
490 mellom flere samtykkende voksne har samme verdi. En samlivsrelasjon uten frivillighet,
491 selvbestemmelse og likeverd mellom partene er undertrykkende og strider mot våre verdier.

492
493 Myndighetene må legge til rette for at flere får egnet rettsvern for sine samliv og mulighet til
494 å sikre sine økonomiske og personlige interesser i den familieform de selv velger. Enslige kan
495 møte særlige utfordringer i vårt samfunn. Vi mener at myndighetene må legge til rette for at
496 også enslige har samme økonomiske og personlige muligheter som andre til å leve gode liv.

497
498 Vi mener at ikke-monogame relasjoner mellom flere enn to mennesker, som er basert på
499 likeverd og samtykke, skal ha samme sosiale og økonomiske rettigheter som monogame.

500
501 I samme grad som alle har rett til å gå inn i et samliv har alle rett til etter egen beslutning å
502 gå ut av et samliv. Tilgangen til separasjon og skilsmisse må rettslig og faktisk være lik for
503 alle, uavhengig av samlivsform og etnisk, nasjonal eller religiøs tilhørighet.

504
505 I offentlige registre bør alle selv kunne føre opp hvem de selv anser som sine nærmeste
506 pårørende slik at dette hensyntas av myndigheter og andre.

507
508 Familievernet må ha økt kompetanse om kjønn, seksualitet og familiekonstellasjoner som
509 bryter med normer for kjønn og seksualitet. Det må i alle kommuner finnes tilbud om
510 krisesenter for alle kjønn der alle kan søke trygghet fra vold i nære relasjoner. Krisesentrene
511 må ha kompetanse som gjør at de kan ta imot skeive personer på en god måte.

512

513 **2.2 Vigsels**

514 Vi mener at vigsels er en sivilrettslig avtale og at vigselsretten derfor bør være forbeholdt og
515 administrert av det offentlige. Vi mener at det skal åpnes for ekteskap med flere enn to
516 parter, med like juridiske og økonomiske rettigheter som i ekteskap mellom to parter. Alle
517 som utfører en oppgave på vegne av det offentlige plikter å gjøre dette uten å diskriminere.

518
519 Vi mener at alle som utfører vigsels skal gi tilstrekkelig informasjon om de juridiske plikter og
520 rettigheter som følger av en ekteskapsinngåelse før vigsels foretas. Lik rett til å inngå og
521 avslutte ekteskap innebærer også lik rett til informasjon om hva forpliktelsen innebærer og
522 hvordan man kan avslutte den.

523

524 **2.3 Foreldreskap**

525 Vi mener at barnets beste i det enkelte tilfellet kan tilsi at mer enn to personer har del i
526 foreldreansvaret og at barneloven bør endres i tråd med dette. Vi mener at myndighetene
527 må utrede og iverksette en ny barnelov som inkluderer flere juridiske foreldre. Loven må ta
528 hensyn til at barnet sikres kontakt med de som faktisk har utøvd omsorg for barnet, også i
529 tilfelle dødsfall og samlivsbrudd, men avveie dette mot hensynet til å unngå unødige
530 konflikter rundt barnet. De som gjennom en slik ordning får del i foreldreansvaret skal ikke

531 kunne gå fra plikt til å sørge for barnet økonomisk eller på annen måte ved å frasi seg del i
532 foreldreansvaret, om dette ikke i det konkrete tilfellet er til barnets beste.

533

534 Vi mener at ingen grupper bør utelukkes fra å være fosterforeldre eller adoptivforeldre. I
535 valget av fosterforeldre eller adoptivforeldre for det enkelte barn skal barnets beste være
536 avgjørende.

537

538 Det finnes de av oss som ønsker et biologisk barn hvor surrogati er en av få muligheter. Vi
539 mener at hensynet til barnet og hensynet til personen som skal bære frem barnet må veie
540 tungt i vurderingen når man skal lovregulere surrogati.

541

542 Vi mener at kommersiell surrogati ikke skal tillates i Norge. Vi mener derimot at det bør
543 åpnes for altruistisk, ubetalt surrogati i Norge. Surrogati er et stort, ømfintlig og
544 kontroversielt tema som krever klare og tydelige retningslinjer og lovverk. Det er vanskelig å
545 snakke om surrogati som en måte å få barn på, uten også å nevne at man benytter seg av en
546 annen menneskes kropp og belastningen/mulige konsekvenser dette medfører. Det er også
547 store etiske problemstillinger tilknyttet surrogati.

548

549 Vi mener at lovverket ikke skal gå på bekostning av barnet når man ankommer Norge. Vi
550 ønsker en utredning på hvordan ivaretagelse av barnet kan gjøres mer effektivt og bedre når
551 barnet har blitt født og/eller har ankommet Norge. Det må være raske og effektive
552 prosedyrer som sikrer at det er de som faktisk har daglig omsorg for barnet som har
553 foreldreansvar og er de juridiske foreldrene til barnet.

554

555 Vi trenger mer forskning på feltet om hvordan surrogater opplever prosessen, oppfølgingen
556 etter fødsel/inseminering, ombestemmelse, eventuelle komplikasjoner og ivaretagelse fra
557 helsevesen/statlige systemer i etterkant.

558

559 **3. Helse**

560 **3.1 Kompetanse om kjønns- og seksualitetsmangfold**

561 Personell i helsetjenesten må gjennom utdanning og etterutdanning, sikres en god
562 kompetanse på kjønns- og seksualitetsmangfold. Helsepersonell som er utdannet i utlandet
563 må dokumentere slik kunnskap for å få norsk autorisasjon. Dersom dette mangler må de
564 tilbys en tilleggsutdanning i likeverdige tjenester.

565

566 **3.2 Riktig og rettferdig helsehjelp til transpersoner**

567 Alle som søker helsehjelp knyttet til kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk skal møtes med
568 kompetanse, respekt og forståelse. Transpersoner og personer med kjønnsinkongruens har
569 rett til kjønnsbekreftende behandling i tråd med god medisinsk praksis og i det omfang som
570 ønskes av den enkelte. Hormonell og kirurgisk behandling, foreløpig med unntak av genital
571 kirurgi, skal være tilgjengelig i den regionen den behandlingssøkende bor. Samme type
572 helsehjelp skal tilbys både binære og ikke-binære personer som har behov for det.

573
574 Helsepersonell med oppdatert kompetanse i kjønnsbekreftende behandling skal ha rett til å
575 yte slik helsehjelp. Transpersoner, personer med kjønnsinkongruens
576 eller interkjønns/intersexpersoner som har fått kjønnsbekreftende behandling fra annet
577 helsepersonell skal ikke utelukkes fra det offentlige behandlingstilbudet. Inntil tilstrekkelig
578 kompetanse på genital kirurgi er bygget opp i regionale helseforetak skal genital kirurgi
579 tillegges den nasjonale behandlingstjenesten.

580
581 Den nasjonale behandlingstjenesten skal søke å øke sin kompetanse på genital kirurgi ved å
582 opprette et nordisk samarbeid. Helsemyndighetene må sikre gode rutiner for oppfølging og
583 innkalling til relevante helseundersøkelser for alle som har mottatt kjønnsbekreftende
584 behandling, eller som har endret juridisk kjønn.

585 **3.3 Reproductiv helse**

586 Alle har rett til å avgjøre om de ønsker å få barn. De som ønsker seg barn har rett til assistert
587 befruktning og annen helsehjelp uten å bli diskriminert på grunnlag av kjønn,
588 kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, familieformer, og seksuell orientering. Assistert befruktning
589 skal gis, straks vilkårene for slik befruktning er oppfylt, uten at noen skal oppleve å bli
590 diskriminert.

591
592 Fødselsomsorgen må styrkes og det må sikres kompetanse om kjønns- og
593 seksualitetsmangfold hos alt helsepersonell som møter gravide, fødende og deres familier.

594
595 Eggdonasjon må gjøres tilgjengelig på lik linje med sæddonasjon. I tråd med alles rett til selv
596 å bestemme over egen kropp, skal eggdonasjon skje frivillig etter et informert samtykke og
597 uten annen godtgjørelse enn dekning av utgifter knyttet til donasjonen.

598
599 Retten til selvbestemt abort bevares uinnskrenket. Det er den gravide selv som best kan
600 avgjøre om et svangerskap bør fullføres eller avbrytes. For å unngå uønskede graviditeter og
601 for å beskytte mot spredning av kjønns sykdommer, må informasjon om bruk av prevensjon
602 være tilgjengelig for alle.

603
604 Barn og unge har rett til slik informasjon i tråd med deres alder og utvikling, uten at denne
605 skal være preget av religiøse eller ideologiske dogmer.

606

607 **3.4 Personer med utviklingshemming**

608
609 For å sikre at funksjonsvarierte kan leve gode liv, som seg selv, er en avhengig av å fjerne
610 samfunnsskapt barrierer og holdninger/fordommer. Vi vil bygge ned og fjerne barrierer i
611 det skeive miljøet, slik at skeive funksjonsvarierte kan delta på like vilkår som andre skeive.
612 Skeive funksjonsvarierte har samme behov for kunnskap om kjønns- og seksualitetsmangfold
613 som andre befolkningsgrupper. Denne gruppa har oftere kontakt med helsevesenet og
614 behov for anerkjennelse både som funksjonsvarierte og skeive. Mange opplever at
615 seksualiteten blir utslettet i møte med helsevesen og hjelpeapparat. Noen skeive

616 funksjonsvarierte bor i boformer der de ikke kan leve ut sin seksualitet eller kjønnsidentitet,
617 dette skaper utfordringer for den psykiske helsen.

618

619 Det må legges til rette for gode, tilgjengelige og trygge møteplasser for alle skeive,
620 uavhengig av funksjonsvariasjon. De av oss som bryter med kognitive funksjonsnormer har
621 særlig behov for inkludering i skeive aktiviteter og det skeive miljøet for øvrig.

622

623 **3.5 Kvinner og levekår**

624 Mange skeive kvinner lever stort sett gode liv, men levekårsundersøkelser over lang tid viser
625 at kvinner og særlig bifile- og transkvinner scorer lavere på flere levekårsområder. Vi vet at
626 denne gruppen kan ha særskilte helseutfordringer, som økt hyppighet av enkelte
627 kreftformer. Leger, sykepleiere og annet helsepersonell må få økt kompetanse om disse
628 helseutfordringene. Helsemyndighetene må sikre at det tilbys undersøkelser og behandling,
629 tilpasset den enkelte kvinne. Det må i tillegg sikres forskningsmidler for å øke kunnskapen
630 om særlige helseproblemer for denne gruppen.

631 **3.6 Hiv**

632 Menn som har sex med menn (MSM), er særlig utsatt for hiv. Medisinske fremskritt har gjort
633 at hivpositive i dag er smittefrie og kan føre normale liv. Men det innebærer livslang
634 medisiner. Det er et klart mål å redusere smittetallene til null. Preeksponeringsprofylakse
635 (PrEP) er et viktig virkemiddel for å forhindre hivsmitte. PrEP er smittevern hjelp mot
636 allmennfarlig smittsom sykdom og må derfor fortsatt være gratis for brukeren, og være
637 tilgjengelig for alle som ønsker det.

638

639 PrEP må kombineres med oppfølging av brukerens helse og smittevernveiledning slik at de
640 kan beskytte seg også mot andre seksuelt overførbare infeksjoner. PrEP må derfor fjernes fra
641 spesialisthelsetjenesten og kunne tilbys av fastleger. Det må settes inn tiltak med sikte på å
642 nå de grupperingene av personer som har sex med MSM-gruppen, som er særlig utsatt for
643 hiv, men som i liten grad blir fanget opp av nåværende smitteverntiltak.

644

645 Helse- og omsorgstjenester må ha kompetanse om eldre som lever med hiv, slik at disse
646 møtes med omsorgsfull pleie fri for ugrunnet smittefrykt.

647

648 **3.7 Blodgivning**

649 Vi anerkjenner at sikkerhet for mottaker er det viktigste ved blodoverføring. Samtidig er det
650 diskriminerende og stigmatiserende at en gruppe (MSM) utestenges fra å gi blod, uten at
651 dette er knyttet til faktisk seksuell atferd. Vi mener også at retningslinjene må spesifiseres
652 for å ivareta at transpersoner og ikke-binæres mulighet til å donere blod.

653

654 Det må være seksuell atferd og ikke seksuell identitet som er styrende for om noen får
655 donere blod. Vi mener at seks måneders karantenetid må regnes som forsvarlig ved bytte av
656 seksuell partner når det gjelder smitterisiko.

657 **3.8 Psykisk helse og rus**

658 Skeive personer er overrepresentert i statistikker knyttet til psykisk uhelse og rus. Dette er
659 kjent fra både nasjonal og internasjonal forskning. Det er også en klar korrelasjon mellom
660 psykisk uhelse og ulike former for minoritetsstress, som de av oss med
661 minoritetstilørigheter er spesielt sårbare for. Samtidig vet vi at psykisk og fysisk helse i
662 mange tilfeller er uløselig knyttet sammen, som for eksempel ved at kroppen reagerer på
663 psykiske belastninger.

664
665 Dette understreker behovet for et helsevesen som kan ivareta og forebygge i videste
666 forstand. Forskningen viser også at mange skeive personer i møte med helsevesen og
667 hjelpeapparat kvier seg for å være åpne om sin seksuelle orientering og kjønnsidentitet.
668 Dette medfører at en stor pasientgruppe ikke nødvendigvis får tilgang til den helsehjelpen
669 man har behov for.

670
671 Det er viktig å forebygge og redusere skadevirkninger av alkohol og andre rusmidler i de
672 skeive miljøene, for å skape trygge miljøer og fremme helse. Tiltakene må være
673 forebyggende og skadereduserende og arbeidet må skje i dialog med nasjonale
674 brukerorganisasjoner og internasjonale aktører.

675
676 Økt kunnskap om kjønns- og seksualitetsmangfold, seksualitet og minoritetsstress blant
677 profesjonsutøvere i helse- og sosialsektoren er et viktig forebyggende og skadereduserende
678 tiltak.

679

680 **4. Internasjonal solidaritet, innvandring og asyl**

681 **4.1 Internasjonal solidaritet:**

682 FRI er en del av en global rettighetsbevegelse som jobber for å fremme likestilling og ikke-
683 diskriminering verden over.

684

685 I deler av verden ser vi viktig fremgang for skeives rettigheter, hvor lovverk fjernes og nye
686 rettigheter iverksettes. Samtidig ser vi en stadig negativ utvikling i flere land, spesielt i
687 Europa hvor skeive blir utsatt for hat, vold og diskriminerende lovverk. Høyreekstreme
688 partier, anti-genderbevegelser, religiøse samfunn og ytterliggående organisasjoner vinner
689 terreng ved hjelp av homofobisk og transfobisk hat.

690

691 Utgangspunktet for vårt internasjonale engasjement er å støtte, styrke og påvirke lokale,
692 regionale og internasjonale bevegelser som arbeider for en verden der alle mennesker er
693 likeverdige og har samme rettigheter og muligheter, uavhengig av seksualitet,
694 kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og kjønnskategorisering, og andre minoritetstilørigheter.

695

696 Vi mener at skeives rettigheter skal integreres og fremmes i norsk utenriks- og
697 utviklingspolitikk, rettighetsarbeid for minoritetsgrupper må sees i sammenheng. Vi mener
698 at Norge skal være en pådriver for skeives menneskerettigheter i multilaterale fora, med
699 særlig søkelys på FN. Herunder mener vi at Norge skal arbeide for at seksuelle- og

700 kjønnsminoriteter inkluderes i FNs utviklingsagenda og bærekraftsmål, gi støtte til FNs og
701 Europarådets komiteer, eksperter og rapportører på seksuell orientering, kjønnsidentitet og
702 uttrykk, og rapportere inn egne bevilgninger til det internasjonale rettighetsarbeidet for
703 skeive.

704

705 Vi mener at norske utenriksstasjoner må holde tett kontakt med skeive organisasjoner og
706 menneskerettighetsorganisasjoner som har skeive rettigheter som en integrert del av sitt
707 arbeid, bidra med økonomisk og politisk støtte til deres arbeid, og ha en proaktiv og
708 samordnende rolle overfor andre utenriksstasjoner. Vi mener at Norge skal integrere skeives
709 rettigheter som en del av sin pågående dialog om menneskerettigheter med
710 samarbeidsland, og reagere når disse menneskerettigheter blir brutt.

711

712 Vi mener at norske organisasjoner som jobber for utvikling og menneskerettigheter,
713 herunder trosbaserte organisasjoner og organisasjoner som fremmer barns rettigheter, skal
714 integrere skeives menneskerettigheter i sitt arbeid, og være pådrivere for skeive personers
715 rettigheter i dialog med sine samarbeidspartnere.

716

717 Vi mener at norske bistandsmidler skal bidra til å styrke skeive personers rettigheter i
718 mottakerlandene gjennom tilskudd til sivilsamfunnet og samarbeid med sikte på å fjerne
719 lovbestemmelser som straffer eller på annen måte rammer skeive. Vi mener norske
720 myndigheter må være varsomme med bistandskutt som kan føre til at den skeive
721 befolkningen i mottakerlandene får skyld for landets økonomiske problemer.

722

723 Vi mener alle internasjonale prosjekter skal gjøres i tråd med demokratiske og inkluderende
724 strukturer for rettighetsarbeid for skeive.

725

726 **4.2 Innvandring og asyl**

727 Skeive personer som risikerer forfølgelse, har krav på beskyttelse i henhold til FNs
728 flyktningkonvensjon. Ved plassering i mottak og midlertidige institusjoner kan mennesker
729 som bryter med normer for kjønn og seksualitet være spesielt sårbare.

730

731 Vi mener den enkelte i alle deler av asylprosessen skal møtes med forståelse, respekt og
732 kunnskap. Utlendingsmyndighetene må ha inngående kunnskap og kompetanse om kjønns-
733 og seksualitetsmangfold, og detaljert kunnskap om levekårene til skeive personer i det
734 aktuelle landet.

735

736 Vi mener at alle asylmottak må sikre den enkeltes sikkerhet. Skeive asylsøkere må plasseres
737 slik at de kan føle seg trygge og uten å skjule sin identitet eller orientering ha mulighet for å
738 inngå i sosiale felleskap med andre.

739

740 Vi mener at informasjon om seksuell orientering og kjønnsidentitet og skeive personers
741 rettigheter, må inkluderes i introduksjonsprogrammet.

742

743 Transpersoner uten permanent opphold skal ha tilgang til kjønnsbekreftende behandling, og
744 vi mener at transpersoner som har blitt utredet og påbegynt behandling i andre land må få
745 denne videreført.

746

747 Mange asylsøkere har internalisert stigma og frykt for trakassering og diskriminering som
748 forhindrer dem fra å snakke åpent om seksuell orientering eller kjønnsidentitet før deres
749 situasjon i Norge har stabilisert seg. Vi mener at troverdighetsvurderingene i asylsaker må ta
750 høyde for at personer unnlater å fortelle om brudd med normer for kjønn og seksualitet i
751 større grad enn i gjeldende praksis.

752

753 Vi mener flyktninger og andre migranter som har samkjønnede relasjoner må ha rett til
754 familiegjenforening på linje med personer i ulikekjønnede relasjoner også når det ikke er
755 mulig å oppfylle krav til tidligere ekteskap eller dokumentasjon for tidligere samboerskap,
756 hvis dette skyldes forholdene i landet personene flykter eller migrerer fra. Gjeldende
757 lovgivning er i strid med likestillings- og diskrimineringsloven og EMK art 8.